

Anteckningar från barndomsåren, gjorda av Anna Blomqvist-Högman troligen i januari 1949.

Anna Högman, född Blomqvist var en stor del av sin livstid husmor på Svenska diakonisällskapets Stora Sköndal där hon har en väg uppkallad efter sig.

Anna var 80 år när hon skrev ner dessa minnen från sin barndom i Österhaninge.

Stegsholm på 1870-talet
Anna Högman, född 1869, var dotter till Wilhelm F. Blomqvist och hans hustru Sofia född Åkerblom. Pappan var arrendator på Stegsholm på Gålö mellan 1872 och 1881.

Teckningen är från fam. Blomqvists arkiv.

”En kväll i förra veckan efter en tröttsam dag i stan läste jag en betraktelse av gamle biskop Billing - den handlade om hemmets glädje. Jag kom då att tänka på hur vi alla syskon varit lyckliga att ha haft ett sådant hem, för vilket vi ej kunna vara nog tacksamma. Bilden av våra kära föräldrar i arbete och möda från morgon till kväll för sina barns bästa är gripande. Aldrig hörde vi ett ont ord från deras läppar. Det hindrade dock ej att riset satt bakom kakelugnen och ibland togs i anspråk. Jag antar det mest var pojkarna som fick smaka det.

Mitt första intryck från barnåren gäller 3-årsåldern, när vi flyttade från Arnöberg till Gålön.

Vi voro då blott fyra stycken. Vi foro på båt från Enköping, och det jag minns är blott att jag skrek och ej ville fara på sjön.

Sedan vid 5-årsåldern, när jag började skolan, bror Carl var då 7 år, vandrade vi iväg en rätt så lång väg till en liten skola. Berget hette den och låg vid en vik av Östersjön. Jag minns att jag hade en blå och vitrutig bomullsklänning och hårt flätade små pukor vid vardera örat. Vi fingo första dagen sitta på stolar alldeles framför lärarinnan. Som jag var liten, blev jag inackorderad där och fick gå hem på lördagseftermiddagen. Mycket längtade jag efter den dagen, då jag just inte hade så roligt ensam. Då lärarinnan rustade i köket,

satt jag i rummet innanför och ropade "Får jag gå ut? Får jag gå ut?" Jag hade en lekkamrat i en granngård, Ann i Askvik. Hon fick ibland komma och vi lekte då kalas i bergskrevorna utanför med trasiga porslinsbitar som servis. Ibland gick lärarinnan bort, och då pekade hon med pekpinnen var visaren skulle stå på klockan när hon kom hem.

Ljuspunkterna voro dock när far kom knallande på isen med fiskredskap och skulle fiska. Då rusade jag ner för berget och ut på sjön för att vara med. Lake och gädda fiskade han. Jag minns att han var klädd i en lång rock med skört och knappar i ryggen. Efter någon tid flyttade vi upp till storskolan.

Högtid var det, när jag någon gång fick gå till Askvik och ligga över natt. Ann och jag lågo i en stor säng i två våningar. Vem som låg i nedre våningen minns jag ej. Det var väl Askviks far och mor. På morgonen fingo vi kaffe på sängen med sirapssmörgås.

Så blev det att få bo hemma på Stegsholm och ha skolan i samma hus. Sedan fick jag börja spela i prästgården i Österhaninge för en dotter till prosten Levin. Där voro många barn och jag var mycket blyg, så de hade nog rätt så roligt åt mig. Resorna dit voro rätt äventyrliga.

När isen bar på Årstafjärden, gick jag över den. En gång var det glansis, fullt med vatten på isen och storm. Någon hemifrån följde mig, men vände på halva vägen, då jag ansågs kunna reda mig själv. Jag var väl 10-11 år. Jag hade en notväska, som det stod "Musik" på och en lykta, som jag hade till låns från en annan gång och som jag skulle lämna igen till mormor. När stormilarna kommo, fick jag huka mig ner och åkte iväg med vattnet forsannde om fötterna.

Lyktan for all världens väg och skrek gjorde jag i högan sky. I alla fall kom jag lyckligt fram.

Efter lektionens slut vandrade jag iväg till mormor, där jag låg över natt.

Annas morföräldrar, Karl Erik Åkerblom och hans hustru Maria, var arrendatorn av Oppgården på Kalvsvik.

Jag fick alltid en strut russin och mandel till matsäck, och så var det att gå till Berga gästgivargård och hämta en tung läderväska, som hängdes på ryggen, innehållande all Gålöpost, som blott kom två gånger i veckan. Det stod "Gålön" på en mässingsplåt på väskan. Jag gick landsvägen och det var säkert en mil. Kom någon körande efter mig, var jag ej sen be att få åka med. Men det var ej så ofta. På sommaren, när äpplena lågo så frestande under träden vid stugorna, gjorde jag mig ärende in och bad att få lite vatten att släcka törsten med - i hopp om att få några

äpplen. Och det fick jag nog. Det var flera stora backar och en särskilt dryg. Då brukade jag högt läsa ur biblskan namnen på Jakobs 12 söner: Ruben, Simon, Levi, Juda, Dan o.s.v. om och om igen. På den tiden ansågs det ej så farligt att barnen skulle lära sig utantill både bibel och psalmbok. När man blir gammal, är man så oändligt tacksam ha ett litet förråd i minnet, som sitter kvar livet ut och blir till hjälp.

Bror Carl och jag voro rätt så ofta hos mormor och morfar, särskilt när vi fingo frossa. Det blev bättre vid ombyte av vistelseort. Vi fingo då ligga i en stor säng med grova, hemvävda lakan, som förorsakade oss mycken vånda. På kvällen när vi kommit i säng, läste alltid Carl aftonbönen högt - många verser. Jag är ledsen att ej minnas den och tror ej att den stod i psalmboken. Då kommo alltid mormor och jungfrurna från köket och stodo i dörren och hörde på så andäktigt. Han läste med sådant allvar de många bönerna, och det blev så tyst och högtidligt”.

*Familjen Blomqvist omkring år 1890.
Stående: Carl, Wilhelm, Sofia, Gustaf.
Sittande: Erik, Lisa, Märta, Anna och
Gunnar*

.....

”Det var både arbete, allvar och mycken glädje i vårt kära barndomshem. Gunnar dansade ofta runt med mor omkring matbordet på middagen och hon skrattade så gott. Goda föräldrar är uppfostrande och blir till välsignelse.

*Tidevarv komma, tidevarv försvinna,
släkten följa släktens gång
Aldrig förstummas tonen från himlen...*

Säkerligen äro våra hemkomna närmare oss än vi ana, även manande oss alla att söka och finna det stora, ljusa Fadershemmet”.

Så avslutar den 80-åriga Anna Högman berättelsen från sin barndom.

Karin Aspberg 2010-09-21
Teckningar: Else Johansson

